

ЗАКОН

о радним односима у државним органима

"Службени гласник РС", бр. 48 од 5 августа 1991, 66 од 6. новембра 1991, 44 од 8. децембра 1998 - др. закон, 49 од 11. новембра 1999 - др. закон, 34 од 18. јуна 2001 - др. закон, 39 од 5. јула 2002, 49 од 10. јуна 2005 - УС, 79 од 16. септембра 2005 - др. закон, 23 од 13. марта 2013 - УС

НАПОМЕНА:

Закон је ступио на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику Републике Србије", односно 13. августа 1991. године (види члан 79. Закона).

Престале су да важе одредбе овог закона, у делу који се односи на права и обавезе председника Републике, народних посланика и лица која бира Народна скупштина (види члан 42. Закона о посебним правима и обавезама изабраних лица – 44/1998-1055).

Престале су да важе одредбе овог закона у делу који се односи на права и обавезе председника Републике (види члан 18. Закона о посебним правима и дужностима председника Републике – 49/1999-932).

Престали су да важе чл. 38-41, чл. 44-49, члан 50. став 2. у делу који се односи на накнаду за регресирање годишњег одмора и отпремнину поводом пензионисања, члан 51, став 1. у делу који се односи на накнаду за исхрану у току рада, члан 74. став 2. у делу који се односи на разврставање у платне групе и члан 75. у делу који утврђује основицу за обрачун плата и највишу плату у органима аутономних покрајина, градова и општина (види члан 15. Закона о платама у државним органима и јавним службама – 34/2001-1).

Одлуком Уставног суда IУ број 353/1995 („Службени гласник РС“, број 49/2005) престале су да важе одредбе члана 4. став 3. и члана 59. став 1. тачка 2) у делу који гласи „чланство у органима политичких странака“ Закона о радним односима у државним органима („Службени гласник РС“, бр. 48/91, 66/91, 44/98, 49/99, 34/01 и 39/02), јер је утврђено да нису у сагласности с Уставом (види Одлуку УС – 49/2005-6).

Закон је престао да се примењује на радне односе у државним органима (види члан 190. Закона о државним службеницима – 79/2005-13).

Одлуком Уставног суда број IУз-299/2011 престала је да важи одредба члана 10а став 1. Закона о радним односима у државним органима („Службени гласник РС“, бр. 48/91, 66/91, 44/98, 49/99, 34/01, 39/02 и 49/05), јер је утврђено да није у сагласности са Уставом (види Одлуку УС – 23/2013-39).

I. ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Овим законом уређују се права, обавезе и одговорности из радних односа лица запослених у министарствима, посебним организацијама, судовима, јавним тужилаштвима, јавном правобранилаштву, органима за прекршаје и у службама Народне скупштине, председника Републике, Владе и Уставног суда који се примају у радни однос одлуком функционера који руководе овим органима и службама (у даљем тексту:

запослени у државним органима), одређена права председника Републике и одређена права, обавезе и одговорности лица која бира Народна скупштина (у даљем тексту: изабрана лица) и лица која поставља Влада, односно други надлежни орган (у даљем тексту: постављена лица).

Одредбе овог закона примењују се на све запослене у државним органима и изабрана односно постављена лица, осим оних чија су права, обавезе и одговорности из радног односа уређени посебним прописима.

На запослене у државним органима и изабрана односно постављена лица примењују се прописи о радним односима у погледу оних права, обавеза и одговорности која законом нису посебно уређена.

Члан 2.

О правима, обавезама и одговорностима утврђеним овим законом запослених и постављених односно изабраних лица у државном органу одлучује функционер који руководи државним органом, ако овим законом није друкчије утврђено.

О правима, обавезама и одговорностима, утврђеним овим законом председника Републике, председника и потпредседника Народне скупштине, председника сталног радног тела и заменика председника сталног радног тела Народне скупштине, председника и чланова Владе, председника и судија Уставног суда одлучују лица односно тела утврђена одговарајућим актима председника Републике, Народне скупштине, Владе и Уставног суда.

Члан 3.

У току радног односа запослени у државним органима могу напредовати зависно од својих испољених и оцењених радних способности, стечених квалификација и других услова утврђених законом и другим прописима.

Члан 4.

Запослени у државним органима и изабрана односно постављена лица дужни су да своје послове обављају савесно и непристрасно, у складу с Уставом и законом.

Запослени у државним органима и постављена лица не могу се у обављању својих послова руководити својим политичким убеђењима нити их могу изражавати и заступати.

Престао је да важи ранији став 3. (види Одлуку УС – 49/2005-6).

Члан 5.

Број и структура запослених у државном органу и постављених лица утврђују се актом којим се систематизују радна места у органу (у даљем тексту: акт о систематизацији радних места).

II. ПРИЈЕМ У РАДНИ ОДНОС

Члан 6.

У радни однос у државном органу може се примити лице под следећим условима:

- 1) да је држављанин СФРЈ;
- 2) да је пунолетно;
- 3) да има општу здравствену способност;
- 4) да има прописану стручну спрему;
- 5) да није осуђивано за кривично дело на безусловну казну затвора од најмање шест месеци или за кажњиво дело које га чине неподобним за обављање послова у државном органу;
- 6) да испуњава друге услове утврђене законом, другим прописима или актом о систематизацији радних места у органу.

Страни држављанин или лице без држављанства може се примити у радни однос у државном органу у складу са законом.

Члан 7.

Као посебан услов за пријем у радни однос у државним органима може се актом о систематизацији радних места утврдити пробни рад.

Пробни рад може трајати најмање један месец, а највише три месеца.

Пробни рад прати трочлана комисија коју одређује функционер који руководи државним органом и своје мишљење о пробном раду даје функционеру ради доношења одлуке.

Чланови комисије морају имати најмање исти степен и врсту стручне спреме као и радник на пробном раду.

Члан 8.

Лице се прима у радни однос у државном органу на основу:

- 1) акта о избору односно постављењу на функцију;
- 2) коначне одлуке функционера који руководи државним органом о избору између пријављених кандидата;
- 3) споразума о преузимању запосленог из другог државног органа.

Радни однос заснива се даном ступања на рад лица из става 1. овог члана.

Члан 9.

Ради пријема у радни однос у државном органу објављује се оглас.

Члан 10.

Одлуку о избору између пријављених кандидата доноси функционер који руководи државним органом у року од 15 дана од дана истека рока за оглашавање.

Лице које се пријавило на оглас може поднети приговор на одлуку о избору функционеру који руководи државним органом у року од осам дана од пријема одлуке о избору, у складу с одредбама овог закона које се односе на заштиту права запослених.

После доношења коначне одлуке о избору функционер који руководи државним органом доноси решење о пријему у радни однос.

Члан 10а*

Престао је да важи ранији став 1. (види Одлуку УС - 23/2013-39)

Радни однос заснован на одређено време не може да постане радни однос на неодређено време, ако овим законом није друкчије одређено.*

*Службени гласник РС, број 39/2002

III. ПРИПРАВНИЦИ

Члан 11.

Лице са средњом, вишом и високом школском спремом које није било у радном односу, као и лице с истим степеном школске спреме које је у другом органу, организацији или заједници провело на раду краће време од времена утврђеног за приправнички стаж приправника с тим степеном школске спреме, прима се у радни однос на одређено време у својству приправника.

Приправнички стаж за приправнике са средњом школском спремом траје шест месеци, а за приправнике с вишом и високом школском спремом траје 12 месеци, ако законом није друкчије утврђено.

Лицу које у тренутку пријема у својству приправника има радни стаж краћи од времена приправничког стажа утврђеног за приправника с истим степеном школске спреме функционер који руководи државним органом може признати тај стаж као део приправничког стажа уколико је лице радило на истим или сродним пословима.

За време приправничког стажа приправник се оспособљава за вршење одређених послова кроз практичан рад по програму који је утврђен актом функционера који руководи државним органом и за то време остварује сва права из радног односа.

По истеку приправничког стажа приправник је дужан да у року од 6 месеци положи приправнички испит, а уколико га не положи у том року - престаје му радни однос.

Приправник који положи приправнички испит може наставити да ради на неодређено време и бити распоређен на одговарајуће радно место ако у државном органу за то постоје услови.

Члан 12.

Актом о систематизацији радних места у државном органу утврђује се број приправника.

Члан 13.

У државном органу приправник се може примити ради стручног оспособљавања у својству волонтера.

У току стручног оспособљавања приправник волонтер не прима плату, а друга права, обавезе и одговорности из радног односа утврђују се уговором који с њим закључује функционер који руководи државним органом.

У току стручног оспособљавања приправнику волонтеру обезбеђују се права из пензијског и инвалидског осигурања у случају инвалидности и настанка телесног оштећења проузрокованих повредом на раду или професионалном болешћу, у складу с прописима о пензијском и инвалидском осигурању радника.

IV. РАСПОРЕЂИВАЊЕ ЗАПОСЛЕНИХ И ПОСТАВЉЕНИХ ЛИЦА

Члан 14.

Ако то потребе државног органа захтевају, функционер који руководи државним органом може распоредити запосленог на друго радно место у истом органу које одговара његовој стручној спреми и радним способностима.

Члан 15.

Запослени у државном органу може бити преузет без огласа у други државни орган за обављање послова који одговарају његовој стручној спреми и радном искуству ако се о томе споразумеју функционери који руководе тим државним органима и ако запослени на то пристане.

Члан 16.

Запослени у државном органу може бити упућен у други државни орган без његове сагласности због повећаног обима послова, ако се о томе споразумеју функционери који руководе тим органима.

Запослени из става 1. овог члана може бити упућен за време док трају разлози за упућивање а најдуже годину дана.

Запослени из става 1. овог члана остварује права, обавезе и одговорности из радног односа у органу из кога је упућен.

Члан 17.

Запослени у државном органу може без његове сагласности бити привремено распоређен, на радно место ван седишта државног органа у коме ради, а најдуже шест месеци у току две године.

По истеку рока из става 1. овог члана запослени наставља да ради на радном месту на којем је радио пре распоређивања ван седишта државног органа.

Члан 18.

Запослени у државном органу може бити упућен у покрајински, градски или општински орган, до две године ако се о томе споразумеју функционери који руководе тим органима и ако запослени на то пристане.

Запосленом из става 1. мирују сва права и обавезе у органу из кога је упућен.

По истеку рока из става 1. овог члана запослени у року од седам дана наставља рад на радном месту у државном органу из кога је упућен.

Члан 19.

Брисан је (види члан 2. Закона - 39/2002-1)

Члан 20.

О преузимању, распоређивању и упућивању у смислу чл. 15, 16, 17. и 18. овог закона за постављена лица одлуку доноси орган надлежан за постављење.

Члан 21.

Запослени у државном органу, односно постављено лице, дужан је да обавља послове који не одговарају његовој стручној спреми, знању и способности у случају:

1) више силе која је већ наступила или се непосредно очекује (епидемија, земљотрес, пожар, поплава и друге елементарне непогоде),

2) кад треба спречити материјалну штету која прети државном органу,

3) кад су угрожени људски животи и здравље људи.

Запослени, односно постављено лице, дужан је да послове из става 1. овог члана обавља док трају околности из става 1. овог члана, док се не отклоне последице таквих околности и док се не успостави несметани рад у државном органу, а за то време прима плату као да је радио на радном месту за које је засновао радни однос.

V. ПРАВА И ДУЖНОСТИ ЗАПОСЛЕНИХ И ПОСТАВЉЕНИХ ЛИЦА

Члан 22.

Запослени у државном органу, односно постављено лице, дужан је да извршава налоге функционера који руководи државним органом, односно непосредног руководиоца, ако су они у границама закона.

Кад запослени, односно постављено лице, сматра да је налог функционера који руководи државним органом, односно непосредног руководиоца, незаконит, дужан је да му на то укаже.

У случају из става 2. овог члана запослени, односно постављено лице, може задржати извршење налога, осим ако се ради о хитној ствари.

Поновљену наредбу у писменом облику запослени, односно постављено лице, мора без одлагања извршити, осим ако би извршење наредбе представљало кривично дело о чему ће известити непосредно виши орган, односно орган који врши контролу или надзор над радом државног органа у коме ради запослени односно постављено лице.

Ако запослени, односно постављено лице, не упозори функционера, односно непосредног руководиоца, да је налог незаконит а налог изврши, одговараће за његово извршење.

Члан 23.

Запослени у државном органу, односно постављено лице дужан је да податке који представљају државну, војну или службену тајну чува и после престанка радног односа у овом органу.

Актом државног органа одређују се, у складу са законом, послови или подаци који представљају државну, војну или службену тајну.

Члан 24.

Запослени у државном органу, односно постављено лице, дужан је да се у току радног односа стручно усавршава и да учествује у свим облицима стручног усавршавања који се организују у државном органу, односно на које се запослени и постављена лица упућују.

Садржина и облици стручног усавршавања, као и начин провере стеченог знања, уређују се актима које доносе:

- 1) Влада за министарства и посебне организације,
- 2) Врховни суд за судове,
- 3) Републичко јавно тужилаштво за јавна тужилаштва,
- 4) Републичко јавно правобранилаштво,
- 5) Народна скупштина, председник Републике, Влада и Уставни суд за своје службе.

Члан 25.

Запослени у државном органу, односно постављено лице дужан је да у обављању послова као и својим укупним понашањем, чува углед органа у коме ради.

VI. ЗВАЊА И ЗАНИМАЊА ЗАПОСЛЕНИХ У ДРЖАВНИМ ОРГАНИМА

Члан 26.

Запослени у државним органима стичу звања, у складу са овим законом.

Звања изражавају стручна својства запосленог и његову оспособљеност за вршење послова одређеног степена сложености у државном органу.

Општи и посебни услови за стицање звања утврђени су овим законом, а посебни услови за стицање појединих звања у државним органима утврђују се посебним законом или актом Владе.

На одређеним радним местима у државним органима раде запослени с одговарајућом школском спремом за која се не утврђују звања у смислу овог закона (у даљем тексту: занимања).

Члан 27.

Запослени у државним органима могу стицати следећа звања:

1) у оквиру високе школске спреме: виши саветник, саветник, самостални стручни сарадник, виши стручни сарадник и стручни сарадник,*

2) у оквиру више школске спреме: виши сарадник и сарадник,

3) у оквиру средње школске спреме: виши референт и референт.

Звање саветника и вишег саветника може стећи запослени у државном органу чија се надлежност простире на целој територији Републике.*

*Службени гласник РС, број 39/2002

Члан 28.

Звања у оквиру високе школске спреме стичу се под следећим условима:

1) звање саветника може стећи запослени у државном органу који има високу школску спрему, најмање седам година радног стажа и оспособљен је да самостално обавља сложене послове из једне или више области, који захтевају посебну оспособљеност;*

2) звање самосталног стручног сарадника може стећи запослени у државном органу са високом школском спремом који има најмање **пет година*** радног стажа и који је оспособљен да самостално и системски ради управно-надзорне послове и послове везане за израду свих врста прописа и аката у државним органима и сложене аналитичке материјале од значаја за функционисања државног органа, а који захтевају самосталност у раду и шире познавање проблематике из једне или више повезаних области;

3) звање вишег стручног сарадника може стећи запослени у државном органу са високом школском спремом који има најмање **три године*** радног стажа а оспособљен је да самостално и аналитички и у сарадњи са запосленим вишег звања обавља управно-надзорне послове и послове везане за израду свих врста прописа, израду аката у правосудним органима, сложенијих аналитичких материјала, да проучава стање и стручно обрађује најсложенија питања из одговарајуће области;

4) звање стручног сарадника може стећи запослени у државном органу који има високу школску спрему, најмање годину дана радног стажа и положен приправнички односно правосудни испит, а оспособљен је да ради на мање сложеним управно-надзорним пословима и пословима израде аката у државним органима као и да ради у појединим фазама на изради аналитичких материјала уз детаљна упутства запослених с вишим звањима.

*Службени гласник РС, број 39/2002

Члан 28а*

Звање вишег саветника може стећи запослени у државном органу који има високу школску спрему, најмање девет година радног стажа, оспособљен је да посебно стручно и креативно обавља најсложеније послове из делокруга органа и остварио је значајне резултате у једној или више области из делокруга органа.*

Звање вишег саветника може стећи до 5% запослених с високом школском спремом у државном органу. У државном органу који има мање од двадесет запослених с високом школском спремом то звање може стећи један запослени.*

Изузетно, уз претходну сагласност одбора Владе надлежног за државне органе, звање вишег саветника може се утврдити за још највише 5% запослених.*

*Службени гласник РС, број 39/2002

У служби Владе постоји звање републичког саветника.

Звање републичког саветника може стећи запослени у државном органу с високом школском спремом који има најмање 10 година радног стажа на пословима у вези с деловањем Владе и који је на тим пословима постигао значајне резултате, односно исказао способност за системски приступ у анализирању стања и предлагању мера везаних за развој, организацију и функционисање државних органа; објавио већи број стручних и научних радова, односно стекао звање магистра или доктора наука и који је својим радом и резултатима знатно допринео унапређењу стања и функционисању државних органа у датој области.

Републичког саветника поставља Влада.

Члан 29а*

Звања у оквиру више школске спреме стичу се под следећим условима:*

1) звање вишег сарадника може стећи запослени који има најмање три године радног стажа, а оспособљен је да самостално обавља мање сложене стручне послове из једне или више повезаних области из делокруга државног органа;*

2) звање сарадника може стећи запослени који има најмање једну годину радног стажа и положен приправнички испит, а оспособљен је да обавља мање сложене стручне послове уз упутства запослених са вишим звањима.*

*Службени гласник РС, број 39/2002

Члан 29б*

Звања у оквиру средње школске спреме стичу се под следећим условима:*

1) звање вишег референта може стећи запослени који има најмање три године радног стажа, а оспособљен је да самостално обавља мање сложене стручно-оперативне, административне и њима сличне послове;*

2) звање референта може стећи запослени који има најмање шест месеци радног стажа и положен приправнички испит, а оспособљен је да обавља мање сложене стручно-оперативне, административне и њима сличне послове, уз упутства запослених са вишим звањима.*

*Службени гласник РС, број 39/2002

Члан 30.

Звања из оквира више и средње школске спреме стичу се у свим државним органима.

Члан 31.

Занимања у државним органима могу бити:

- 1) преводацац,
- 2) библиотекар,
- 3) стенограф,
- 4) дактилограф,
- 5) висококвалификовани радник,
- 6) квалификовани радник,
- 7) неквалификовани радник.

Члан 32.

За запослене у државним органима могу се посебним прописима утврђивати и друга звања и занимања.

Актами Народне скупштине, председника Републике, Владе и Уставног суда могу се утврђивати и друга звања и занимања за запослене у службама ових органа.

VII. НАПРЕДОВАЊЕ ЗАПОСЛЕНИХ

Члан 33.

Запослени у државним органима напредују стицањем вишег звања.

Ради утврђивања постојања услова за напредовање, рад запослених оцењује се једном годишње.

Врсте оцена, поступак оцењивања запослених у свим државним органима, начин стицања и одузимања звања утврђује се актом Владе.

Члан 34.

Запослени у државном органу може стећи непосредно више звање ако у току две узастопне године добије једну од две највише предвиђене оцене.

Члан 35.

Запослени који је оцењен најнижом оценом губи звање и прелази у непосредно ниже звање у оквиру исте школске спреме, а ако такво звање не постоји, прелази у највише звање у оквиру непосредно ниже школске спреме.*

Запослени коме је утврђено ниже звање може бити распоређен на друго радно место, које одговара његовом знању и способностима.*

Ако не постоји одговарајуће радно место на које се може распоредити, престаје му радни однос.*

*Службени гласник РС, број 39/2002

Члан 36.

За све запослене у државним органима и постављена лица води се евиденција о свим околностима везаним за њихов рад (радни лист).

У радни лист уписују се оцене запосленог.

Радни лист се доставља уз предлог за напредовање.

Приликом преласка из једног државног органа у други, односно промене радног места, радни лист се доставља државном органу у који радник прелази.

Садржину радног листа прописује министарство надлежно за послове који се односе на област управе.

VIIa. РАДНО ВРЕМЕ, ОДМОРИ И ОДСУСТВА*

*Службени гласник РС, број 39/2002

Члан 36а*

Радно време у државном органу траје четрдесет часова у радној недељи.*

Распоред радног времена у службама Владе, министарствима, посебним организацијама, Републичком јавном правобранилаштву и органима за прекршаје одређује Влада.*

Распоред радног времена у службама председника Републике, Народне скупштине и Уставног суда одређују лица или тела одређена актима тих органа.*

Распоред радног времена у судовима одређује председник Врховног суда Србије, а у јавним тужилаштвима - Републички јавни тужилац.*

*Службени гласник РС, број 39/2002

Члан 36б*

За сваку календарску годину запослени има право на годишњи одмор у трајању од најмање 18 а највише 25 радних дана.*

Дужина годишњег одмора утврђује се у складу са критеријумима утврђеним посебним колективним уговором.*

Запослени са навршених 30 година пензијског стажа има право на годишњи одмор у трајању од 30 радних дана.*

*Службени гласник РС, број 39/2002

VIII. ПЛАТЕ

1. Начин утврђивања плата

Члан 37.

Запослени у државним органима и изабрана односно постављена лица за свој рад примају плату.

Плата се исплаћује по истеку месеца на који се односи.

Плата се прима и за време коришћења годишњег одмора и за дане државних празника за које је законом прописано да се не ради.

Чл. 38. до 41.

Престали су да важе (види члан 15. Закона - 34/2001-1)

Члан 42.

Изабрана лица, осим лица на сталним функцијама (судије, јавни тужиоци), која су пре избора на функцију остварила право на пензију имају право на део плате у висини разлике између њихове пензије и плате коју би примали на тој функцији да нису остварили право на пензију.

Члан 43.

Плата приправника у државном органу, износи 80% од најниже плате у оквиру звања за које се приправник оспособљава.

Чл. 44. до 49.

Престали су да важе (види члан 15. Закона - 34/2001-1)

IX. НАКНАДЕ И ДРУГА ПРИМАЊА

Члан 50.

Запослени у државним органима и изабрана односно постављена лица имају право на накнаду плате за време одсуствовања с рада због боловања, стручног оспособљавања и усавршавања и других случајева одсуствовања с рада уз право на накнаду плате утврђених законом и другим прописима.

Запослени у државним органима и изабрана односно постављена лица имају право на накнаду за регресирање годишњег одмора и отпремнину поводом пензионисања у висини троструке просечне месечне плате по запосленом у Републици исплаћене у последња три месеца, на основу званичних података републичког органа надлежног за послове статистике и друге накнаде у складу са законом и другим прописима.

Висина накнаде из ст. 1. и 2. овог члана утврђује се актом Владе, у складу са законом.

НАПОМЕНА ИЗДАВАЧА: Престао је да важи члан 50. став 2. у делу који се односи на накнаду за регресирање годишњег одмора и отпремнину поводом пензионисања (види члан 15. Закона о платама у државним органима и јавним службама - 34/2001-1).

Члан 51.

Запослени у државним органима и изабрана односно постављена лица имају право на накнаду материјалних трошкова: за дневнице и ноћење на службеном путовању, за употребу сопственог возила у службене сврхе, за превоз на рад и с рада, за селидбене трошкове, за накнаду за исхрану у току рада и за накнаду за одвојени живот.

Висина, услови и начин исплате накнада из става 1. овог члана утврђује се актом Владе.

НАПОМЕНА ИЗДАВАЧА: Престао је да важи члан 51. став 1. у делу који се односи на накнаду за исхрану у току рада (види члан 15. Закона о платама у државним органима и јавним службама - 34/2001-1).

Члан 52.

За запослене у државним органима, односно постављена лица, који су се нарочито истакли у обављању послова везаних за функционисање државних органа или су на други начин дали допринос изузетно успешном обављању послова органа, Влада може установити признање у виду новчаних накнада, похвала, поклона и сл.

Врсте признања, услови и поступак за њихово додељивање утврђују се актом Владе.

Предлог за награђивање запосленог, односно постављеног лица, даје функционер који руководи државним органом.

X. ОДГОВОРНОСТ ЗАПОСЛЕНИХ И ПОСТАВЉЕНИХ ЛИЦА

Члан 53.

За свој рад запослени у државном органу и постављена лица одговарају материјално и дисциплински.

Кривична односно прекршајна одговорност не искључује дисциплинско кажњавање за исто дело које је било предмет кривичног односно прекршајног поступка, без обзира на то да ли је запослени, односно постављено лице ослобођен кривичне одговорности односно прекршајне одговорности.

Члан 54.

Запослени у државном органу, односно постављено лице, одговоран је за штету коју је на раду или у вези с радом, намерно или из грубе непажње, проузроковао државном органу, правном лицу или грађанину.

Постојање штете, њену висину, околности под којима је настала, ко је штету проузроковао и како је надокнађује - утврђује посебна комисија коју образује функционер који руководи државним органом.

Члан 55.

Уколико би исплатом накнаде за штету државном органу била угрожена егзистенција запосленог, односно постављеног лица и његове породице - запослени, односно постављено лице, може се делимично ослободити плаћања накнаде за штету под условима утврђеним посебним колективним уговором.

Дисциплинска одговорност

Члан 56.

Запослени у државним органима и постављена лица дисциплински су одговорни за повреду радних обавеза и дужности.

Члан 57.

Повреде радних обавеза и дужности запослених у државним органима и постављених лица могу бити лакше и теже.

Члан 58.

Лакше повреде радних обавеза и дужности јесу:

- 1) неблаговремен долазак на посао и одлазак с посла пре истека радног времена или неоправдано одсуствовање с посла за време кад је обавезна присутност,
- 2) несавесно чување службених списа или података,
- 3) неоправдан изостанак с посла један радни дан,***
- 4) необавештавање о пропустима у вези са заштитом на раду.

За повреде из става 1. овог члана може се изрећи новчана казна у висини до 20% од једномесечног износа плате исплаћене за месец у коме је одлука донета.*

*Службени гласник РС, број 39/2002

Члан 59.

Теже повреде радних обавеза и дужности јесу:

- 1) неизвршавање или несавесно, неблаговремено или немарно вршење радних и других обавеза;
- 2) ** изражавање и заступање политичких опредељења у обављању послова у државном органу;
- 3) недостојно, увредљиво или на други начин непримерено понашање према грађанима, правним лицима и другим странкама у поступку пред државним органима;
- 4) одбијање давања података или давање нетачних података државним органима, другим организацијама и заједницама и грађанима, ако је давање података прописано законом или прописом донетим на основу закона;
- 5) злоупотреба службеног положаја или прекорачење овлашћења;
- 6) незаконито располагање материјалним средствима;
- 7) радње које ометају грађане, правна лица и друге странке у остваривању њихових права и интереса у поступку код државних органа;
- 8) одбијање послова радног места на које је запослени распоређен или одбијање налога функционера који руководи државним органом, односно непосредног руководиоца, без оправданих разлога;

Брисане су раније тач. 9), 10), 11) и 12) (види члан 10. Закона - 39/2002-1)

- 9)* неоправдан изостанак с посла најмање два узастопна радна дана;***
- 10)* злоупотреба права одсуствовања у случају болести;**
- 11)* одбијање стручног усавршавања на које се запослени упућује;**
- 12)* долазак на рад у пијаном стању или уживање алкохола или других опојних средстава који смањују радну способност у току радног времена;**
- 13)* одбијање прописаног здравственог прегледа;**
- 14)* понављање лакших повреда радних обавеза;**

15)* повреда права и обавеза везаних за статус запосленог у државном органу;

16)* неизвршавање радне и друге обавезе у смислу прописа о штрајку.

За повреде из става 1. овог члана могу се изрећи дисциплинска мера новчана казна у висини од 20% до 35% од плате исплаћене за месец у коме је одлука донета, у трајању од три до шест месеци, или дисциплинска мера престанак радног односа.*

*Службени гласник РС, број 39/2002

**Службени гласник РС, број 49/2005 (Одлука УС)

Члан 60.

Дисциплински поступак против запосленог води и дисциплинску меру изриче функционер који руководи државним органом.*

Овлашћење за вођење дисциплинског поступка и изрицање дисциплинске мере може се пренети на другог функционера из државног органа.*

*Службени гласник РС, број 39/2002

Члан 61.

Брисан је (види члан 12. Закона - 39/2002-1).

Члан 62.

Дисциплински поступак против запосленог у државном органу покреће непосредни руководиолац запосленог у државном органу, секретар министарства, односно заменик функционера који руководи државним органом.

Поступак се покреће писменим захтевом који садржи податке о запосленом, опис повреде радне дужности, време извршења и доказе који указују на извршење повреде.*

Сваки запослени у државном органу и свако изабрано, односно постављено лице има право на иницијативу за покретање дисциплинског поступка која мора бити образложена.

*Службени гласник РС, број 39/2002

Члан 62а*

Дисциплински поступак је јаван, с тим што се јавност може искључити ако то захтева потреба чувања државне или друге прописане тајне.*

Запослени чија се дисциплинска одговорност утврђује мора бити саслушан у дисциплинском поступку и мора му се омогућити одбрана.*

О саслушању запосленог и спровођењу других доказа у поступку води се записник.*

У дисциплинском поступку сходно се примењују правила управног поступка о усменој расправи, доказивању, записнику и достављању.*

*Службени гласник РС, број 39/2002

Члан 62б*

По спроведеном дисциплинском поступку доноси се решење којим се запослени оглашава кривим и изриче му се дисциплинска мера, ослобађа се од одговорности или се поступак обуставља.*

Решење мора бити образложено.*

*Службени гласник РС, број 39/2002

Члан 62в*

Покретање и вођење дисциплинског поступка застарева у року од шест месеци од дана извршене повреде.*

Рок из става 1. овог члана не тече за време одсуствовања са рада због боловања или годишњег одмора.*

*Службени гласник РС, број 39/2002

Члан 62г*

Запослени против кога је покренут дисциплински поступак за тежу повреду радне дужности може да буде удаљен са рада до окончања дисциплинског поступка, ако би његово остајање на раду могло да штети интересима државног органа.*

*Службени гласник РС, број 39/2002

Члан 63.

Дисциплински поступак за постављена лица уређује се актом Владе.

XI. ПРЕСТАНАК РАДНОГ ОДНОСА И ПРАВА ПО ПРЕСТАНКУ РАДНОГ ОДНОСА

Члан 64.

Радни однос запослених у државним органима и изабраних односно постављених лица престаје под условима и на начин утврђен овим законом и другим законима.

Члан 64а*

Радни однос престаје на основу писменог отказа запосленог или постављеног лица који се доставља функционеру који руководи државним органом, односно органу или телу надлежном за постављење, најмање 15 дана пре дана означеног као дан престанка радног односа.*

Запосленом се отказује радни однос у следећим случајевима:*

1) ако се у року од једне године од заснивања радног односа утврди да је радни однос заснован супротно закону;*

2) ако не покаже одговарајуће резултате на пробном раду;*

3) ако одбије да ради на радном месту на које је распоређен или упућен;*

4) ако изгуби звање а нема одговарајућег радног места на које се може распоредити у новом звању;*

5) ако се по истеку рока мировања радног односа у складу са општим прописима о радним односима не врати на рад у року од 15 дана;*

б) када услед промена у организацији стекне статус нераспоређеног, а не може му се обезбедити радно место у истом или у другом државном органу.*

Одредба става 2. тачка б) примењује се и на постављена лица.*

*Службени гласник РС, број 39/2002

Члан 64б*

Запосленом и постављеном лицу коме је изречена дисциплинска мера престанак радног односа, радни однос престаје даном коначности решења о изрицању мере.*

*Службени гласник РС, број 39/2002

Члан 65.

Ако је у државном органу дошло до смањења броја запослених, односно постављених лица, услед промена у организацији и методу рада, односно услед смањења обима и

укидања послова, запослени и постављена лица распоређују се на радна места у истом или другом државном органу која одговарају њиховој стручној спреми.

Одлуку о распоређивању запослених из става 1. овог члана доноси функционер који руководи органом у којем се запослени распоређује, а одлуку о распоређивању постављених лица из става 1. овог члана доноси орган који их је поставио.

Уколико запослени односно постављено лице, не прихвати радно место на које је распоређен у складу са ст. 1. и 2. овог члана, престао му радни однос.

Уколико се запослени, односно постављено лице, не може распоредити у складу са ст. 1. и 2. овог члана, функционер, односно орган из става 2. овог члана, доноси решење којим се утврђује да је запослени, односно постављено лице, остао нераспореден.

Члан 66.

Запослени у државним органима, односно постављена лица, који су остали нераспоредени на начин утврђен у члану 65. овог закона имају иста права и обавезе као и запослени за чијим је радом престала потреба у предузећима, утврђена законом.

Средства за остваривање права запослених у државним органима и постављених лица који су остали нераспоредени утврђују се у буџету Републике, а начин и услови коришћења тих средстава утврђују се актом Владе.

Члан 67.

У случају укидања државног органа, државни орган у чији делокруг прелазе послови укинутаг органа преузима потребан број запослених и постављених лица који су радили на преузетим пословима.

У складу с потребама органа, функционер који руководи државним органом у чији су делокруг прешли послови укинутаг органа доноси решења о распоређивању запослених који су преузети, а решења о распоређивању постављених лица доноси орган који их је поставио.

У случају укидања државног органа и укидања свих послова који су се обављали у делокругу тог органа запослени и постављена лица који су радили у укинутаг органу остају нераспоредени.

Запослени у државном органу и постављена лица који нису преузети у смислу става 1. овог члана или су остали нераспоредени у смислу става 3. овог члана имају права и обавезе утврђене чланом 66. овог закона.

Члан 68.

У случају спајања два или више државна органа у нов орган сви запослени и постављена лица у овим органима имају статус нераспоредених.

У складу са потребама органа, функционер који руководи државним органом доноси решење о распоређивању запослених који имају статус нераспоредених, а решења о

распоређивању постављених лица која имају статус нераспоређених доноси орган који их је поставио.

Члан 68а*

У случају преузимања послова из надлежности савезног органа, државни орган у чији делокруг прелазе ти послови преузеће, у складу са потребама органа, и потребан број запослених и постављених лица за обављање преузетих послова.*

*Службени гласник РС, број 39/2002

Члан 69.

Изабрано лице по престанку функције има право на плату у трајању од 6 месеци у висини коју је имао у време престанка функције.

Право на плату из става 1. овог члана може се изузетно продужити до 6 месеци уколико у том времену изабрано лице стиче право на пензију.

Право из ст. 1. и 2. овог члана престаје заснивањем радног односа или стицањем права на пензију према прописима о пензијском и инвалидском осигурању.

Изабрано лице остварује права утврђена у ст. 1. и 2. овог члана код Народне скупштине.

Члан 70.

Изабрано лице на сталној функцији (судија, јавни тужилац) које буде разрешено функције и постављено лице које по истеку мандата не буде поново постављено или које у току трајања мандата буде разрешено могу се распоредити на радна места у истом органу која одговарају њиховој стручној спреми и радним способностима.

Уколико се изабрано односно постављено лице не може распоредити на начин из става 1. овог члана или не прихвати радно место на које је распоређено, престаје му радни однос.

Постављено лице из става 2. овог члана има право на плату у трајању од шест месеци коју је имало у време када му је престао радни однос.

Право на плату из става 3. овог члана може се изузетно продужити до шест месеци уколико у том времену постављено лице стиче право на пензију.

Право из ст. 3. и 4. овог члана престаје заснивањем радног односа или стицањем права на пензију према прописима о пензијском и инвалидском осигурању.

XII. ОСТВАРИВАЊЕ И ЗАШТИТА ПРАВА ЗАПОСЛЕНИХ И ПОСТАВЉЕНИХ ЛИЦА

Члан 71.

Ради остваривања својих права, запослени у државном органу, односно постављена лица, писмено се обраћају функционеру који руководи органом.

Против сваког решења или другог акта којим је одлучено о његовим правима и обавезама запослени, односно постављено лице, има право да поднесе приговор.

Приговор се подноси функционеру који руководи државним органом у року од 8 дана од дана уручења решења или другог акта, а функционер је дужан да о њему одлучи у року од 15 дана, од дана подношења приговора.

Разматрајући поднети приговор, функционер преиспитује своју одлуку и може је изменити или допунити.

Запослени, односно постављено лице, има право да поднесе приговор и у случају кад функционер у року од 15 дана од дана подношења захтева не одлучи о праву на које се захтев односи.

Ако функционер у утврђеном року не одлучи о поднетом приговору или ако запослени, односно постављено лице, није задовољан одлуком функционера поводом поднетог приговора, запослени, односно постављено лице може се обратити надлежном суду у року од 15 дана.

Члан 72.

Надзор над применом прописа о правима и обавезама запослених у државним органима, односно постављених лица, врши управна инспекција.

Ради обезбеђивања заштите права запослених у државним органима, односно постављених лица управна инспекција остварује надзор у примени општих аката којима се утврђују њихова права и обавезе.

У вршењу надзора управна инспекција има право да прегледа акте, решења, уговоре и друге исправе у државном органу и да на други начин прибавља потребна обавештења.

Члан 73.

Ради заштите својих права запослени у државном органу, односно постављено лице, може се обратити управној инспекцији.

Ако управна инспекција нађе да је повређено право запосленог у државном органу, односно постављеног лица, указаће органу на учињену повреду.

Ако управна инспекција нађе да је коначним решењем надлежног органа очигледно повређено право запосленог у државном органу, односно постављеног лица, а поводом тога је покренут поступак пред надлежним судом, одложиће својим решењем, на захтев запосленог, односно постављеног лица извршење решења до доношења правоснажне судске одлуке.

Жалба не одлаже извршење решења из става 3. овог члана.

Против коначног решења из става 3. овог члана не може се покренути управни спор.

XIII. ПРИМЕЊИВАЊЕ ОДРЕДАБА ЗАКОНА НА ОДРЕЂЕНЕ УСТАНОВЕ, СЛУЖБЕ И ОРГАНЕ

Члан 74.

Одредбе овог закона сходно се примењују и на запослене и постављена лица у установама за извршење кривичних санкција и у служби за заједничке послове републичких органа.

Актом којим се у установама и служби из става 1. овог члана утврђују звања и занимања, односно постављена лица, врши се њихово уподобљавање са звањима, занимањима и постављеним лицима из овог закона према врсти и степену школске спреме и потребном радном искуству, а разврставају се у платне групе из чл. 45. и 47. овог закона тако што се уподобљавају звањима и занимањима, односно постављеним лицима, из овог закона према сродности и степену сложености послова које обављају.

НАПОМЕНА ИЗДАВАЧА: Престао је да важи члан 74. став 2. у делу који се односи на разврставање у платне групе (види члан 15. Закона о платама у државним органима и јавним службама - 34/2001-1).

Члан 75.

Одредбе овог закона **садржане у главама II до XIV*** сходно се примењују на органе аутономних покрајина, градова и општина, с тим што основицу из члана 39. овог закона за обрачун плата запослених и изабраних односно постављених лица у тим органима чини просечна зарада по запосленом исплаћена за претходни месец у аутономној покрајини, односно граду, односно општини, а највећа плата у овим органима не може прећи износ петоструке просечне зараде по запосленом у Републици.

*Службени гласник РС, број 66/1991

НАПОМЕНА ИЗДАВАЧА: Престао је да важи члан 75. у делу који утврђује основицу за обрачун плата и највишу плату у органима аутономних покрајина, градова и општина (види члан 15. Закона о платама у државним органима и јавним службама - 34/2001-1).

XIV. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 76.

Државни органи и други органи и службе на које се примењују одредбе овог закона дужни су да донесу акте предвиђене овим законом у року од три месеца од дана ступања на снагу овог закона.

Члан 77.

Функционери који руководе државним органима утврдиће за запослене у тим органима звања и занимања у смислу овог закона у року од 30 дана од истека рока из члана 76. овог закона, а по претходно извршеном оцењивању запослених, полазећи од мерила утврђених овим законом и зависно од радног искуства и досадашњег доприноса у раду запослених, односно врсте и степена сложености послова које запослени треба да обавља у одређеном звању, односно с одређеним занимањем.

Члан 78.

Даном ступања на снагу овог закона престају да важе одредбе чл. 137-199. Закона о државној управи ("Службени гласник СРС", бр. 52/89, 24/90, 37/90 и "Службени гласник Републике Србије", број 6/90); Закон о личним дохоцима и другим примањима делегата у Скупштини Социјалистичке Републике Србије, лица која бира и именује Скупштина Социјалистичке Републике Србије, чланова Председништва Социјалистичке Републике Србије, чланова Савета Републике и руководећих радника, као и о личним дохоцима лица која бира или именује скупштина општине, Скупштина града Београда и скупштине међуопштинских регионалних заједница ("Службени гласник СРС", бр. 31/84, 19/85, 13/86, 32/90 и 38/90 и "Службени гласник Републике Србије", број 6/90); одредбе о коефицијентима председника и потпредседника Народне скупштине, као и председника и заменика председника сталног радног тела Народне скупштине и народних посланика на сталном раду у Народној скупштини, у Закону о примањима народних посланика и изабраних функционера у Народној скупштини Републике Србије ("Службени гласник Републике Србије", бр. 7/91, 22/91 и 28/91); Закон о раду и правима делегата у Скупштини Социјалистичке Републике Србије и републичких функционера којима је престала функција ("Службени гласник СРС", број 19/86).

Даном ступања на снагу овог закона престају да важе одредбе које се односе на радне односе Закона о државној управи ("Службени лист Социјалистичке Аутономне Покрајине Војводине", бр. 22/81, 9/85, 13/86, 29/88, 22/89, 1/90, 15/90, 20/90, 24/90, 30/90 и 35/90) и Закона о државној управи ("Службени лист Социјалистичке Аутономне Покрајине Косово", бр. 38/80, 39/80, 9/83, 42/86, 5/90 и 45/90).

Даном доношења одговарајућих одлука у аутономним покрајинама престају да важе Закон о личним дохоцима, накнадама личних доходака и другим правима делегата у Скупштини САП Војводине и чланова Савета Покрајине ("Службени лист Социјалистичке Аутономне Покрајине Војводине", бр. 3/85, 20/87, 23/90 и 35/90) и Закона о личним дохоцима, накнадама личних доходака и другим примањима делегата у Скупштини САП Косова, чланова Председништва САП Косова, чланова Савета Покрајине и руководећих радника, као и о личним дохоцима лица која бира или именује скупштина општине

("Службени лист Социјалистичке Аутономне Покрајине Косово", број 34/88 и "Службени гласник СР Србије", број 46/90).

Члан 79.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику Републике Србије".

ОДРЕДБЕ КОЈЕ НИСУ УНЕТЕ У "ПРЕЧИШЋЕН ТЕКСТ" ЗАКОНА

*Закон о изменама и допунама Закона о радним односима у државним органима:
"Службени гласник РС", број 39/2002-1*

Члан 17.

У року од шест месеци од дана ступања на снагу овог закона може се спровести поступак ванредног оцењивања рада запосленог, на предлог руководиоца организационе јединице који је надлежан за предлагање оцене рада.

Руководилац из става 1. овог члана може предложити ванредно оцењивање ако сматра да запослени три месеца узастопно није обављао послове на задовољавајући начин.

Предлог за ванредно оцењивање сачињава се на начин на који се сачињава предлог за редовно оцењивање рада запосленог.

Запосленом који је оцењен најнижом оценом престаје радни однос.

Члан 18.

Звања запослених утврдиће се у складу са одредбама овог закона у року од 60 дана од дана ступања на снагу овог закона, полазећи од мерила утврђених овим законом и досадашњег рада запослених.

Члан 19.

Дисциплински поступци започети до дана ступања на снагу овог закона окончаће се по одредбама закона које су важиле до ступања на снагу овог закона.

Члан 20.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику Републике Србије".